

En Sexa Skåne - kommunalpolitiskt idéprogram för Ängelholms kommun

av Pia Kinhult och Jeanette Hillding

SAMMANFATTNING

Totalt omsluter Ängelholms kommun idag ca 850 miljoner netto. Enligt vårt förslag till kommunal budget hamnar slutsumman på 200 miljoner, en minskning med 76,5%, motsvarande en skattesänkning på 13 kronor.

Vi har kallat vårt kommunalpolitiska idéprogram för "En sexa Skåne" p.g.a. att vi hamnade på en ungefärlig kommunalskatt på sex kronor vid våra första beräkningar. Fortfarande är vi inte färdiga med vårt arbete utan detta skall ses som ett utkast.

Utifrån ett tomt papper tecknade vi vår framtidsbild av Ängelholm. Det blev en mycket annorlunda bild än den som vi ser idag. Den blev väldigt mycket mer moderat. Vi är övertygade om att endast stora och genomgripande förändringar kan rätta till de problem som Sverige lider av idag, arbetslöshet, höga skatter och statskuld. Vi har koncentrerat oss på att försöka hålla isär orsak och verkan och har därför kommit till den slutsatsen att politikerna gör det som de skall, så frigörs resurser och initiativ till att lösa övriga frågor.

Problembilden består av de klassiska symptomen som en felaktig ekonomisk politik för med sig; strukturella problem, för stor offentlig expansion, för höga skatter och en gråzon av offentlig verksamhet blandad med privat där det privata alltid drar det kortaste strået.

Den korta nulägesbeskrivningen av Ängelholm idag ger genast intrycket av en kommun mycket lika alla andra kommuner. Vi anger politisk majoritet, invånarantal och medelinkomst bl.a. Dessa detaljer tycker vi behövs för att ge referenser till våra egna förslag.

Förslagen som vi kommer med är egentligen inte så dramatiska. Den stora skillnaden ligger i finansieringen. Allt det som idag sköts av kommunen behöver inte och ska inte ens skötas av kommunen. Vi slår fast i programmet att inget som lagen föreskriver skall negligeras. Detta faktum håller vi som mycket viktigt. Förutsättningen för våra idéer måste vara att kunna genomföras direkt utan hänsyn till nya riksdags- eller regeringsbeslut.

Vi avslutar arbetet med en viktig åtgärd för att klara de övergångsfrågor som uppkommer. Vi väljer att använda de inkomster som uppstår vid försäljningen av alla kommunala bolag till en fond som kan täcka de behov som uppstår, såsom pensionsåtaganden, gamla på sjukhem och infrastrukturella investeringar.

INNEHÅLLSFÖRTECKNING

1. SAMMANFATTNING
2. INNEHÅLLSFÖRTECKNING
3. INLEDNING
4. PROBLEMBILDEN
  - 4.1 Den offentliga expansionen
  - 4.2 Skattetrycket
  - 4.3 De strukturella problemen
  - 4.4 Det offentliga och det civila
5. NULÄGESBESKRIVNING AV ÄNGELHOLM
6. ÄNGELHOLM IDAG/IMORGON - VÅRA FÖRSLAG
  - 6.1 Obligatoriet
  - 6.2. Social
  - 6.3 Skola
  - 6.4 Tekniska
  - 6.5 Kommunala bolag

3. INLEDNING

Vi har gett detta dokument arbetsnamnet En sexa Skåne eftersom sex kronor är kommunalskatten i vårt framtida Ängelholm.

Detta är en idé. En idé måste kommuniceras innan den kan förverkligas. Nu börjar vi kommunicera den eftersom denna idé måste förverkligas senast 2006.

Vi är två personer som, efter ett antal år i kommunalpolitiken i Ängelholm kommit till ett vägskäl. Antingen måste kommunalpolitiken förändras radikalt eller så kommer unga människor, till vilka vi räknar oss, vända kommunalpolitiken ryggen eftersom den varken är utvecklande eller givande.

Moderata kommunalpolitiker av idag förvaltar ju bara det socialdemokratiska folkhemmet och medverkar till att framtiden plundras. Vi driver inte ens moderat politik och försöker ge makten tillbaka till människorna.

Systemskiftet och avpolitisering av samhället är något som bara existerar i vårt partiprogram fjärrmat från den s.k. "politiska verkligheten" som kommunpolitiker anser sig befinna sig i. Vi, å vår sida, har aldrig riktigt förstått skillnaden mellan moderat politik i text och moderat politik i handling. Tittar vi på hur även moderata kommuner sköts så ser vi att den skillnaden finns!

Vårt dokument vill ge en bild av hur en moderat framtid skulle kunna se ut i Ängelholm. Det finns säkert lika många alternativa lösningar som det finns kommuner i Sverige, men det är ju det som är idén. Dock måste huvudinriktningen vara att vi över skatten betalar det som är klokast att lösa gemensamt, allt annat betalar och bestämmer vi över själva.

Vi började vårt arbete med ett tomt papper. På detta skrev vi ner vad en kommun idag måste göra enligt lagar och paragrafer. Därefter funderade vi över vad som var klokt att lösa gemensamt och det är där som det skiljer sig från kommun till kommun. Hur vill vi att Ängelholm skall se ut i framtiden?

Resultatet blev en ganska rejäl bantning av kommunens nuvarande budget. Från dagens ca 850 miljoner kronor i omslutning till våra tvåhundra miljoner. Vi har återfört 76,5% av den offentliga sfären tillbaka till det enskilda, där det rätteligen hör hemma.

Det politiska budskapet och det politiska ledarskapet är lika viktigt. Det nödvändiga ledarskapet bör koncentreras till målen och till villkoren för enskilda människors personliga ansvar.

4. PROBLEMBILDEN

4.1 Den offentliga expansionen

Kommunernas verksamheter har ökat med tiden och liknar idag gigantiska koncerner. Det finns inte längre någon möjlighet för politiker att hålla reda på alla detaljer inom sin förvaltning.

Politikerna måste börja fundera på hur de ska kunna begränsa den politiska och offentliga sfären så att den inte tar död på den privata initiativförmågan. Vad skall kommunerna respektive det civila samhället ägna sig åt? Skall vi förbjuda kommunal näringsverksamhet?

Politikers jävsituationer - kommunstyrelser och kommunala bolag, medlemmar i olika intresseorganisationer och samtidigt kommunala eller statliga bolagsstyrelser etc. är idag ett ständigt återkommande problem.

Politiker skall vara mer av visionärer, sätta ramar, dra upp riktlinjer för samhället. En politiker som gräver ned sig i detaljer om människors liv och verksamheter kan omöjligt samtidigt orka vara visionär, förutseende och ha ett helhetsgrepp.

Politiker som inte vill släppa detaljstyret visar inte respekt för samhällets medborgare utan unerskattar deras förmåga och kompetens. Medborgarna är överlag bättre utbildade och mer medvetna än någonsin tidigare.

Vi försöker idag synliggöra kostnaderna via resultatenheter, beställarnämnder etc. men fortfarande är mängden av aktiviteter oförändrad och så enorm att ingen riktigt förstår hur mycket pengar som rullar genom de olika förvaltningarna. P.g.a. kommunernas dominans inom de flesta av sina verksamheter finns heller inget jämförelsematerial. Kommunal verksamhet är norm, det är ungefär lika vettigt som att mannen bildar medicinsk norm för kvinnan.

En politiker är idag:

Arbetsgivare för kommunens personal

egna väljares ombud

egna nämndens ombud

specialisternas ombud

egna kommunintressets ombud

intressegruppernas ombud

egenintressets ombud

Allt detta istället för att vara en målstyrande och myndighetsutövande ledare.

4.2 Skattetryck

Socialdemokraterna ger sig inte i sin oförmåga att våga låta svenskarna se verkligheten bakom de ekonomiska svårigheter landet lider av. De fortsätter enträget att höja skatter, skapa skatteklivar, prata fördelningstaktik och ge människor en falsk bild av att det finns massor av pengar att hämta via värnskatter och annat. Denna osanna verklighetsbeskrivning är förödande.

Den klara uppdelningen mellan orsak och verkan vad gäller politikens roll och den s.k. marknadens roll måste redovisas bättre. Ingen moderat får ge tappt med att rätta de fel som hela tiden upprepas av s-etablissemangen. Välfärd kan endast skapas av det överskott som vi får genom arbete. Välfärd och arbete kan aldrig skapas av politiker, det kan bara varje enskild invånare göra. Vi lånar idag till en tredjedel av den s.k. välfärd som vi konsumerar, varje människa förstår att det inte kan hålla.

Vi måste skära ner på de privilegier som politiker under falsk flagg har lovat oss, det finns inga pengar till dem. Om stat och kommun varit en vanlig luredrejare, som tog betalt men inte levererade, hade människor definitivt reagerat annorlunda. Vi befinner oss idag i ett läge där alla betalar men ingen får något, eftersom pengarna går åt att betala lånen för det som vi konsumerade redan förra året. Vad än värre är att vi redan har konsumerat upp för nästa generation också. Vi kommer alla att få betala, antingen vi vill eller ej. Tvåtedjedelssamhället är uppnått, där 65% av befolkningen får sin försörjning över den offentliga sektorn. Den privata sektorn darrar under denna alltför tunga börda. Det finns ingen möjlighet att få kalkylen att gå ihop.

4.3 Strukturella problem

En kommun består av flera olika grupper med ibland motstridiga mål: politiker, chefstjänstemän, personal, användare och skattebetalare.

Kommunernas diversehandel - få känner till och känner ansvar för helheten. Vi måste våga tala öppet om vad vi måste göra. Framtiden har inte råd att vi fortsätter att gömma oss bakom (s). Vi låter (s) människosyn vara norm och relaterar till den.

Den konservativa människosynen behöver inga (s) normer att relatera till. Tvärtom den visar full respekt för individen som tänkande och ansvarsfull medborgare, den hyser tilltro till familjens och den nära kretsens sociala förmåga, dess vilja att skapa trygghet, fungerande nätverk och den bas som hela samhället vilar på.

Moderaterna ger inga avlatsgarantier om trygghet. Vi vill ge människorna frihet och ensamrätt att styra sina egna liv, välja sina egna livsformer, men också ta ansvar för sina val och därigenom känna trygghet.

Kommunförbundet räknar i sin rapport Kommunerna fram till 2020 med ett behov av kraftiga utgiftsminskningar fram till sekelskiftet och därefter en något lägre takt. Enligt förbundet ökar behovet av tjänster som idag är kommunalt finansierade med dryga fyra procent fram till sekelskiftet, samtidigt som kostnaderna måste sänkas ungefär lika mycket. Skillnaden mellan behov och resurser blir därmed nära nio procent i det korta perspektivet. Till detta kommer behovet av minskade utgifter för att kompensera utebliven statlig ersättning för de höjda avdragsgilla egenavgifterna i socialförsäkringssystemen. Inklusivt behovet av neddragningar för att kompensera den uteblivna ersättningen om dessa sju miljarder från staten anser Kommunförbundet att antalet anställda inom den kommunala sektorn måste minska med 59 000 till sekelskiftet och därefter drygt 5000 fram till år 2020. Summeras de förväntade personalminskningarna inom kommunal sektor fram till år 2000 framträder behovet av en växande privat sektor för att kompensera det minskade arbetskraftsbehovet tydligt.

4.4 Det offentliga och det civila

Moderaterna anser att det är viktigt att ge varje människa en ovillkorlig rådighet över hur en service eller tjänst utförs. Vi vill bryta bidragssamhällets isolering och maktlöshet. Det är också bara när man själv kan råda över den egna framtiden som förändringar framstår som verkliga möjligheter, snarare än som potentiella hot. Så står det i Möte med ett nytt sekel, och som fortsätter:

Moderaterna skall vara ett parti för dem som vill förena internationell öppenhet med förankring i egen hembygd och kultur, som tror att den nära förankringen skapar trygghet och vidsyn.

Moderaterna skall vara ett parti som säkrar villkoren för välståndet. Sverige måste på nytt bli ett land där tillväxten ger människor möjlighet till personlig utveckling och trygghet. Företagandet - i vid mening - behöver bli vårt lands livsstil.

På partistämman 1995 fastställdes följande:

att det är genom en samhällsutveckling präglad av företagandets och företagsamhetens anda som en dynamik för tillväxt och nya jobb kan skapas.

att nya arbeten skapas av företagande och att politiken därför måste prövas mot effekterna av företagstillväxt och nyföretagande.

att varaktig balans i de offentliga finanserna förutsätter att den offentliga andelen av ekonomin successivt förs ner mot den genomsnittliga europeiska nivån.

att det offentliga välfärdsåtagande bör begränsas till att garantera medborgarna en grundläggande trygghet.

att skattetrycket sänks så att det blir möjligt för familjer att själva styra sin försörjning.

5. NULÄGESBESKRIVNING AV ÄNGELHOLM

Mandatfördelning efter valet 1994

S 18

M 17

C 7

Mp 3

Fp 3

Kd 2

Borgerlig majoritet bildades med samarbete mellan M, C och Fp. Kommunstyrelsens ordförande är moderat.

Ängelholm innehar två kommunalråd och ett oppositionsråd.

Befolkningsmängd per den 960201 var 36532 personer varav

0-19 år 9133
21-64 år 20458
65- år och äldre 6941

Medelinkomst 1995 SEK 180 000,00
Andel offentliganställda 60%
Kommunal skattesats 1996 17,05

Enhetskostnader Ängelholm 1996

Verksamhet	Antal	Kostnad/enhet kr
Daghem	441 platser	61600
Grundskola	3920 platser	41400
Gymnasieskola	1545 platser	41600
Socialbidrag	1100 hushåll	12300
Färdtjänst	1900 pers	1800
Servicehus - helinackordering	177 lägenheter	234200
- enskilt boende	208 lägenheter	130500
Äldrevård/sjukhem	184 platser	451900
Hemtjänst	1150 pers	78300

6. ÄNGELHOLM IDAG/IMORGON - VÅRA FÖRSLAG

Vi känner ett ansvar för kommande generationer och vi känner ett ansvar för de invånare som bor i vår kommun nu. Vi vill att kommunen gör det som riksdag och regering har ålagt den och samtidigt skänker invånarna grundtrygghet för det dagliga livet. Kommunen skall bevaka invånarnas rättstrygghet gentemot både stat och andra invånare och ge förutsättningar att vårda och bevara bygd och kultur. Allt därutöver skall människan själv bestämma över. Hur var och ens liv ska se ut har inte vi politiker med att göra, så länge det hålls inom lagens ramar.

Vi har i vårt arbete utgått ifrån nuvarande lagstiftning, vad gäller uppdelningen av ansvar mellan stat och kommun. Naturligtvis har samtidigt tankar och idéer dykt upp att även ändra på detta i vissa stycken, men dessa tankar har vi noterat som anmärkningar eftersom vi vill att vår plan skall vara genomförbar utan riksdagsbeslut.

En förändring måste ske stegvis och kan ändå bli en smärtsam process om inte politiker talar klarspråk och förklarar varför vi vill ändra det som ändras.

Första steget är naturligtvis en konsekvent genomförd konkurrensutsättning av all verksamhet utom myndighetsutövning. Då kartläggs automatiskt vad som är vad. För politiker i en kommun kan det bli en överraskning när de inser hur många olika verksamheter som kommuner ägnar sig åt som snedvrider konkurrensen och på det sättet slår ut privata företag.

Med öppnade ögon kan politikern därefter med bestämd hand styra ut näringsverksamheten tillbaka till det civila, och ägna större intresse för myndighetsutövningen i kommunen. Med medborgarnas grundläggande rättigheter å ena sidan och stat och kommuns rättigheter å den andra har nog politikern fullt upp ändå. Det är ju nu som politikern kommer in i bilden: Vilket samhälle vi ska ha!

Det viktigaste inslaget för ett lyckat förändringsarbete är förankring. Tydlighet är också viktigt. Att rakt upp och ner berätta vad vi som förtroendevalda vill och varför. Budskapet skall vara enkelt och klart.

*En grundläggande förändring rent skattetekniskt vore att helt skattebefria de låga inkomsterna. I en framtid borde inte en månadslön på <4000 behöva beskattas alls. Dessa onödiga transfereringar av skattekronor in och bidrag ut är inte ekonomiskt försvarsbara.

6.1 Obligatoriet

Kommunallagen föreskriver idag att varje kommun innehar en beslutande församling, kommunfullmäktige. Denna församling skall tillsätta en kommunstyrelse, räddningsnämnd, valnämnd, överförmyndarnämnd och revision. Detta har vi kallat obligatoriet.

136 miljoner

16 miljoner

Kommentar:

Valnämnd, överförmyndarnämnd och revision har förändrade anslag, däremot har kommunstyrelsen och räddningsnämnden reducerade anslag, där kommunstyrelsen och kommunfullmäktige endast skall förvalta handlingar, turist, kultur och näringslivsprojekt, information, samhällsskyddande åtgärder samt arkivering.

6.2 Social

Mot bakgrund av socialtjänstlag, LSS etc måste kommunen uppehålla den myndighetsutövning som lagen föreskriver, övrig verksamhet skall drivas i privat regi med kommunen som kontrollorgan.

1996

2006

364 miljoner

35 miljoner

Kommentar:

Utförandet av barnomsorg och äldreomsorg är helt borttagen ur socialnämndens budget. I övrigt är i princip resterande oförändrat, med endast marginella besparingar. Med utgångspunkt från den effekt som vår skattesänkning ger finns nu ekonomiskt utrymme för invånarna att lösa frågan om barnomsorg och äldreomsorg själva.

6.3 Skola

Att skolplikt i grundskolan, skollagen och läroplan efterföljs skall kommunen kontrollera. De riktiga förutsättningarna måste ges av kommunen, dock behöver inte varje skola drivas av kommunen.

*Självklart har vi tankar om att kunna göra ändringar i nuvarande ansvarsfördelning. T.ex. statlig skolpeng att föredra framför kommunal. Eftersom skolan är en nationell angelägenhet och då skall förutsättningarna vara lika för alla elever.

1996

2006

301 miljoner

130 miljoner

kommentar:

Skolpeng är fördelad på alla elever, beloppets storlek har tagits med hänsyn till andra jämförbara länders kostnader. All skolmat är slopad, liksom fritidsverksamhet. Kommunbiblioteket inklusive bokbuss ingår i skolans budget. Även inom skolans område ger skattesänkningen ekonomiskt utrymme att betala skolmat och eventuella fritidsplatser själva.

6.4 Tekniska och miljö/hälsa

Första steget är naturligtvis en konsekvent genomförd konkurrensutsättning av all verksamhet utom myndighetsutövning. Den myndighetsutövning som faller under denna rubrik är mindre och klarare än i andra verksamheter, vilket gör att genomförandet är relativt enklare.

1996

2006

52 miljoner

19 miljoner

Kommentar:

Bygglov, planändringen, miljö- och hälsoskyddskontroller samt ett anslag för väg- och gatuunderhåll ligger i den nya budgeten. Allt övrigt finansieras privat.

6.5 Kommunala bolag

Bolag som skall säljas ut:

	Miljoner kronor
Ängelholms Renhållnings AB	1,5
Ängelholms Energiförsäljnings AB	--
Ängelholms Energi AB	168,1
Hjärnarps Industribyggnads AB	3,9
AB MunkaLjunbybyggen	12,9
AB Ängelholms Havsbud	0,4
Ängelholms Småindustri AB	10,6
AB Ängelholmshem	85,4
Summa	282,8

Ovanstående värden består av bokfört kapital. Vi räknar med ett avsevärt högre marknadsvärde på de flesta av bolagen.

Kommentar:

Medlen från försäljningarna skall placeras i en fond för att täcka de pensionsåtaganden som kommunen har (för närvarande 308 miljoner) och för övergångskostnader för de som idag ligger på sjukhem och de som är på väg in och inte får tillräckligt med tid att själv lägga undan till kostnaderna. Därtill sparas medel för infrastrukturella investeringar och oförutsedda kostnader i samband med systemskiftet som kommer att behövas för det allmännas bästa.

Ängelholm våren 1996